

FINANČNÍ ANALYTICKÝ ÚŘAD

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2018

Vážení čtenáři,

jsem velmi rád, že jste se rozhodli seznámit se s Výroční zprávou Finančního analytického úřadu 2018. Náš úřad byl zřízen k 1. lednu 2017 a plní roli finanční zpravodajské jednotky pro Českou republiku.

Zpráva hodnotí fungování úřadu jak po stránce organizační, tak i po stránce vlastního výkonu všech jeho hlavních činností. Shrnuje informace o činnosti úřadu za uplynulý rok 2018, poskytuje informace o aktuálním vývoji v oblasti problematiky opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a prognózu jejich dalšího vývoje v České republice. Samozřejmostí je i přehled statistických údajů, které tyto informace doplňují.

Tak jako v uplynulých letech chci poděkovat všem pracovníkům Finančního analytického úřadu za odvedenou kvalitní práci a nadšení pro ni. Bez toho všeho by nebylo možné prezentovat výsledky naší práce prostřednictvím této zprávy.

Finanční analytický úřad funguje již dva roky jako samostatný správní úřad a i z tohoto pohledu je nutné se na hodnocení činnosti podívat. Velmi rád bych poděkoval za vstřícnou spolupráci všem subjektům, tzv. povinným osobám, zejména z bankovního sektoru, bez nichž by nebylo možné efektivně zajišťovat boj proti praní peněz a odhalování financování terorismu. Tato spolupráce je dlouhodobě na velmi vysoké a profesionální úrovni. K prezentovaným výsledkům přispěly také svým významným dílem především Finanční a Celní správa a také orgány činné v trestním řízení. Celý proces této spolupráce v České republice byl v roce 2018 podroben hodnocení výboru MONEYVAL Rady Evropy a jeho výsledek nám přinesl pozitivní hodnocení i výzvy do budoucna, kde a jakým způsobem je nutné dále pokračovat ve vylepšování systému.

Výsledky šetření zpracovávaných případů si již dnes nelze představit bez účinné mezinárodní spolupráce a rád bych ji také ocenil, především pokud se jedná o velmi dobrou kooperaci s našimi zahraničními partnerskými jednotkami.

*Ing. Libor Kazda
ředitel úřadu*

PROLOG	1
ANALYTICKÁ ČINNOST	2
FINANCOVÁNÍ TERORISMU	5
MEZINÁRODNÍ ANALYTICKÁ SPOLUPRÁCE	6
PROGNÓZA VÝVOJE PRANÍ PENĚZ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU	7
NEKONEČNÉ PŘÍBĚHY	9
MEZINÁRODNÍ AKTIVITY A LEGISLATIVNÍ ČINNOST	20
MONEYVAL	23
HODNOCENÍ RIZIK PRANÍ PENĚZ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU	25
MEZINÁRODNÍ SANKCE	26
DOZOROVÁ ČINNOST	28
HOSPODAŘENÍ FAÚ	30
PERSONÁLNÍ SITUACE A SYSTEMATIZACE	32
SPOLEČNÝMI SILAMI	33
KONTAKTY	34
V ŘEČI ČÍSEL	35

NAŠE KOŘENY

Rok 2018, takzvaný osmičkový rok, se nesl v duchu oslav a připomenutí stého výročí vzniku samostatného státu - Československa. Finanční analytický úřad se takovou historií pyšnit nemůže. Do své kroniky novodobé historie si připisuje teprve druhý rok samostatného života. V prvních letech vzniku Československa lidé spontánně vysazovali Lípy republiky na počest jeho vzniku. Další stromy byly a jsou vysazovány zejména při kulatých výročích naší země jakožto národní symbolické stromy do dnešních dnů připomínající národní tradici, svobodu a demokracii, o kterou je nutné stále bojovat.

Jistě bychom si všichni přáli, aby se naše významné osmičky objevovaly v souvislosti s pozitivními událostmi i v naší budoucnosti, nejlépe jako ležaté, tedy do nekonečna.

Každý strom potřebuje ke svému životu kořeny, sloužící k upevnění a výživě. Pro každý svobodný národ je velice důležité uvědomovat si, kdo se zasloužil o to, že může svobodně žít. Proto se nesmí zapomínat na své kořeny, naše předky a na tradice. Náš národní strom vytváří mohutný kořenový systém zajišťující výživu a kvalitní oporu, jež v nesnadných chvílích pomáhá stromu odolávat poryvům.

Stabilita a samostatnost Finančního analytického úřadu pramení z pevných a zdravých základů svého předchůdce, jímž byl 20 let Finanční analytický útvar. Dnešní FAÚ je moderním a dynamickým úřadem. Díky svým pracovníkům s odbornými zkušenostmi z širokého spektra oborů FAÚ pružně reaguje na aktuální trendy, využívá pokročilé technologie a aktivně komunikuje s odbornou i laickou komunitou v oblasti AML/CFT.

ANALYTICKÁ ČINNOST

Finanční analytický úřad plní na základě zákonem vymezených kompetencí především funkci generálního státního orgánu pro sběr a analýzu obchodů, podezřelých ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo ze spojení s financováním terorismu.

V rámci tohoto zmocnění je primárním úkolem zabránit zneužití finančního systému České republiky právě k praní špinavých peněz a financování terorismu. Obě problematiky jsou zcela oprávněně stále více akcentovány, neboť se jedná o závažná témata globálního rozměru. Praní peněz způsobuje škody astronomických rozměrů s dopady na celé ekonomiky a v neposlední řadě generuje zdánlivě legální prostředky pro další trestnou činnost. V případě drogové trestné činnosti jsou s ohledem na mnohdy nevinné lidské oběti tyto škody navíc prakticky nevyčíslitelné. Závažnost problematiky terorismu není třeba zdůrazňovat. Soubor opatření realizovaných na obou úsecích je upraven zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (tzv. AML zákon), který zcela jasně vymezuje kompetence, oprávnění a povinnosti jednotlivých článků systému. Jeho základem je poskytování informací o podezřelých obchodech zákonem definovaných subjektů, takzvaných povinných osob, především bank a jiných finančních institucí, ale i celé řady dalších subjektů směrem k FAÚ. Analýza těchto podezřelých obchodů je základem činnosti FAÚ. Jejím cílem je verifikace prvotních podezření za současného obstarání dalších informací nezbytných pro rozhodnutí o dalším postupu. Procesním výstupem šetření je pak v první řadě podání trestního oznámení orgánům činným v trestním řízení, dále poskytnutí informací správci daně, popřípadě jiným institucím na základě zákonného zmocnění a v případě mezinárodního prvku předání informace partnerské finanční zpravodajské jednotce v zahraničí.

V roce 2018 FAÚ obdržel 4028 oznámení podezřelého obchodu. Jde o nejvyšší počet přijatých oznámení v historii FAÚ a v meziročním srovnání se jedná o rapidní navýšení o 504 oznámení, způsobené zejména rozšířením okruhu oznamujících subjektů a také trendem narůstajícího objemu mezinárodní spolupráce v podobě výměny informací napříč celosvětovou sítí finančních zpravodajských jednotek. Velice rychle se navíc rozšiřuje i zákonem upravená a vyžadovaná spolupráce se správci daně, ale také s bezpečnostními složkami, zejména s Policií České republiky a s okruhem zpravodajských služeb.

4028

přijatých
oznámení
o podezřelém obchodu

FAÚ dlouhodobě prioritně zaměřuje svoji pozornost na rozsáhlé sofistikované kauzy s velkými způsobenými škodami na úkor „bagatelních kauz“, které mohou být navíc úspěšně řešeny ostatními složkami státní správy bez účasti FAÚ. Tento proces zcela logicky znamená určitý pokles počtu trestních oznámení, kterých bylo v roce 2018 podáno 395 oproti 539 trestním oznámením v roce 2017. FAÚ však v roce 2018 zároveň předal Policii ČR dalších 160 takzvaných informací významných pro její činnost, což je poměrně nový AML zákonem upravený způsob spolupráce s Policií České republiky. Téměř 70 % trestních oznámení, konkrétně 268, bylo podáno za současné blokace finančních prostředků.

395

podaných trestních
oznámení

Celkem byla rozhodnutími FAÚ v roce 2018 zajištěna částka 7,546 mld. Kč. FAÚ tedy v loňském roce zajistil každou pracovní hodinu téměř čtyři miliony korun.

I zde se jedná o nejvyšší částku v historii FAÚ a zároveň o rapidní meziroční nárůst oproti roku 2017, kdy bylo zajištěno 2,146 mld. Kč. Tyto údaje jasně deklarují snahu FAÚ věnovat co největší pozornost aktuálním kauzám s reálnou možností odčerpání výnosu z trestné činnosti, neboť odčerpání nelegálního výnosu má na pachatele většinou mnohem závažnější dopad než jiné trestněprávní nástroje.

7,546
zajištěných miliard Kč

Tradičně rozsáhlá byla v roce 2018 vzájemná spolupráce se správci daně. Finanční správě a Celní správě bylo postoupeno celkem 2 362 informací s podezřením na porušení daňových či celních předpisů. V meziročním srovnání se i zde jedná o výrazný nárůst, a to o 609 informací. Z pohledu zdrojové trestné činnosti patřily mezi nejfrekventovanější opět různé formy podvodného jednání, od skutkově jednoduchých po vysoce sofistikované. Nadále se v hojné míře vyskytují takzvané „CEO frauds“. Mezi další patří daňová trestná činnost, úpadkové delikty, trestná činnost spojená s korupcí a prodejem drog. Ani tradičně používané techniky praní peněz nedoznaly výraznějších změn, stále k nim patří opakované transfery mezi bankovními účty v České republice a v zahraničí, hotovostní vklady a výběry, bankovní účty založené na falešnou či odcizenou identitu, zasilatelské služby, daňové ráje, investice do nemovitostí a také virtuální měny. V praxi nadále dochází k různým kombinacím těchto technik v závislosti na zdrojovém trestném činu, míře organizovanosti, intelektu pachatele apod. V tomto kontextu lze s ohledem na uvedená statistická data konstatovat, že se tuzemský AML systém s uvedenými postupy, které pachatelé využívají, umí poměrně efektivně vypořádat. Úroveň AML opatření v českých bankách je obecně velmi vysoká. České banky pružně reagují na aktuální trendy v problematice a přijímají příslušná opatření.

Zároveň lze konstatovat, že je z jejich strany do této oblasti v poslední době i podstatně více investováno, a to jak z pohledu IT technologií, tak z pohledu personálního posílení příslušných útvarů. Specifikem většiny bank působících na území České republiky je samozřejmě skutečnost, že jsou vlastněny zahraničními mateřskými společnostmi, které vyžadují plnění AML povinností po svých dceřiných společnostech paralelně s tuzemskými regulátory (FAÚ, ČNB). Některé zahraniční mateřské banky již totiž mají zkušenost se sankcemi, které jsou v případě neplnění AML požadavků v rámci jednotek procent z obrátu. A také z tohoto důvodu investují do opatření proti praní peněz a financování terorismu stále více prostředků, ačkoliv jim tato oblast negeneruje zisk. Výraznější prostor pro zlepšení je naopak v oblasti nebankovního sektoru. Skupina nebankovních, respektive nefinančních institucí se povinnými osobami stala v relativně nedávné době právě na základě vyhodnocení jejich rizikovosti pro praní peněz či financování terorismu. S těmito osobami je nyní nutné odpovídajícím způsobem pracovat, šířit osvětu, poskytovat povinným osobám zpětnou vazbu, případně represivně reagovat na neplnění AML povinností.

FINANCOVÁNÍ TERORISMU

K omezení hrozby terorismu přispívá primární detekce jeho financování v bankovních systémech.

V roce 2018 se FAÚ s ohledem na aktuální světovou situaci velice intenzivně věnoval problematice financování terorismu. FAÚ obdržel desítky oznámení podezřelých obchodů s teroristickým podtextem. Ne všechna prvotní podezření byla následně potvrzena, nicméně některá z provedených šetření byla ukončena podáním trestního oznámení, popřípadě poskytnutím informace partnerským složkám. Obecně se rok 2018 v této oblasti nesl v duchu významného posilování spolupráce s Policií ČR a se zpravodajskými službami České republiky. Taktéž byla zintenzivněna metodická činnost ve vztahu k povinným osobám, zejména bankám, s cílem usnadnit a podpořit proces identifikace podezřelých aktivit.

S ohledem na celosvětově trvající hrozby projevů terorismu, souvisejících finančních potřeb jak jednotlivců, tak teroristických organizací a složitost detekce aktivit sloužících k zajištění jejich finančních zdrojů, považuje FAÚ činnost v oblasti boje s financováním terorismu za jednu ze svých priorit.

MEZINÁRODNÍ ANALYTICKÁ SPOLUPRÁCE

FAÚ je jedním ze 159 členů mezinárodní sítě finančních zpravodajských jednotek.

Není žádným překvapením, že i v roce 2018 drtivá většina případů legalizace výnosů z trestné činnosti a případů financování terorismu v sobě obsahovala mezinárodní aspekt. Tento mezinárodní prvek spočíval zejména v přeshraničních transakcích, kdy pachatelé využívali moderního bankovního systému či jiných systémů platebního styku k rychlým převodům peněžních prostředků do zahraničí, případně jiným obdobným způsobem dislokovali majetek nabytý trestnou činností do zahraničí, a to především do států uplatňujících nedostatečná opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Dále byla detekována celá řada případů, kdy pachatelé zapojení do tohoto typu trestné činnosti pocházeli ze zahraničí, případně zakládali zahraniční právnické osoby následně se podílející na praní peněz. Z těchto důvodů bylo zcela nezbytné, aby byl systém vnitrostátních AML opatření doplněn o kvalitní a efektivní systém mezinárodní spolupráce. Tento systém umožnil výměnu širokého spektra informací potřebných k řádnému prošetření oznámených podezřelých obchodů. Důležitou vlastností tohoto systému výměny informací by měla být bezpochyby vysoká rychlost umožňující přiměřeným způsobem konkurovat rychlosti provádění dnešních mezinárodních peněžních převodů. V neposlední řadě by efektivní systém mezinárodní AML spolupráce měl umožňovat dočasné omezení dispozice s peněžními prostředky či jiným majetkem deponovaným v zahraničí,

pokud je dáno podezření, že by mohl pocházet z trestné činnosti. Ze statistických údajů vyplývá, že i v roce 2018 pokračoval trend kvantitativního nárůstu operativní výměny informací se zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami, přičemž se současně zvýšila i kvalita výměny informací. V rámci této výměny byly poskytovány mimo jiné finanční informace, údaje o skutečných majitelích, informace z databází orgánů činných v trestním řízení, kopie dokumentů získaných v rámci kontroly klienta, informace z obchodního registru včetně vazeb mezi právníckými a fyzickými osobami, údaje o vlastnictví nemovitostí a další relevantní informace. V průběhu roku 2018 byl opakovaně v rámci operativní mezinárodní výměny informací uplatněn institut odložení splnění příkazu klienta (tj. dočasné blokace prostředků), a to jak v České republice na základě žádosti zahraničního partnera, tak i v zahraničí na základě žádosti FAÚ. Významným posunem byla rovněž aktivní participace FAÚ v rámci pilotního multilaterálního případu, přičemž tento typ spolupráce by se do budoucna měl stát běžnou praxí. Vzhledem k výše uvedenému lze operativní mezinárodní spolupráci v rámci konkrétních kauz hodnotit jako vysoce kvalitní a efektivní.

PROGNÓZA VÝVOJE PRANÍ PENĚZ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU

Na základě analýzy kauz podezřelých obchodů řešených v průběhu roku 2018 lze pro nadcházející období předpokládat, že stejně jako v předchozích letech, budou převládat v oblasti detekovaných forem legalizace výnosů z trestné činnosti následující aktivity.

- zneužití bankovních účtů založených na falešnou či odcizenou identitu
- investice výnosů z trestné činnosti páchané v České republice i v zahraničí do tuzemských nemovitostí

- zneužití podnikatelských bankovních účtů v České republice coby tranzitních pro přeshraniční bezhotovostní převody prostředků získaných trestnou činností v tuzemsku i zahraničí
- zneužívání nákupu kryptoměn, elektronických platebních bran a elektronických peněženek

Zhodnocením aktuálních trendů byly dále identifikovány aktivity, které mohou v roce 2019 v oblasti praní špinavých peněz zaznamenat významný nárůst. Jedná se zejména o tyto jevy:

- zneužívání obchodních aktivit společností, kde subjekt nemá žádnou nebo jen bezvýznamnou vazbu na Českou republiku, společnosti jsou ovládány zahraničními fyzickými nebo právnickými osobami původem ze zemí bývalého Sovětského svazu (z dosavadních zkušeností je typickým předmětem jejich podnikání velkoobchod se zemědělskými produkty)
- zneužívání služeb nabízených poskytovateli platebních služeb malého rozsahu
- zneužívání takzvané vzdálené identifikace při zakládání bankovního účtu, kdy dojde k otevření účtu prostřednictvím on-line žádostí na padělanou nebo falešnou identitu.

Z pohledu zdrojové trestné činnosti lze z aktuálních zkušeností predikovat, že významně zastoupené budou i v roce 2019:

různé formy podvodů

- investiční podvody včetně podvodů v oblasti firemních dluhopisů
- on-line podvody v souvislosti s nabídkou zboží na inzertních portálech a e-shopech
- podvody zneužívající metody sociálního inženýrství, aktuálně typicky zneužití důvěry a vylákání finančních prostředků na základě předstíraného zájmu o navázání vztahu, kde pachatel předstírá, že je voják na zahraniční misi, či žena se zájmem o vztah s osobou v České republice
- CEO podvody – neoprávněná změna bankovního účtu pro inkaso fakturované částky, jež zahrnuje i neoprávněný přístup k IT prostředkům oběti.

daňová trestná činnost, a to i přes proaktivní opatření Finanční správy.

NEKONEČNÉ PŘÍBĚHY

Tradičně Vám na tomto místě můžeme přiblížit mnohdy až neuvěřitelné příběhy, které doprovázejí šetřené případy.

Peníze z prostituce končily i na českých účtech

FAÚ obdržel urgentní žádost od zahraniční finanční zpravodajské jednotky ohledně osob a společností, které jsou v zahraničí šetřeny v souvislosti se zvláště závažnou trestnou činností (zneužívání dětí, obchodování s lidmi a prostituce).

Organizovaná skupina, která byla aktivní v mnoha zemích, využívala webový inzertní portál, na němž byly nabízeny sexuální služby. K těmto službám byly zneužity i nezletilé osoby. Na základě obžaloby byl v zahraničí těmto osobám zajištěn majetek ve výši téměř 100 milionů amerických dolarů (nemovitosti, finanční prostředky na bankovních účtech a osobní majetek), přičemž bylo zjištěno, že část výnosů z této trestné činnosti byla převedena i na bankovní účty vedené v České republice.

Zahraněční partnerská jednotka požádala FAÚ o zajištění finančních prostředků na bankovních účtech, které byly detekovány v souvislosti s uvedenou trestnou činností. Díky rychlé reakci a profesionálně odvedené práci ze strany FAÚ došlo k zajištění cca 234 mil. Kč a podání trestního oznámení.

Vyhrožovali exekutorem

Tento případ připomíná mafiánské praktiky, jak je známe z filmů. FAÚ prováděl šetření k právníkům osobám, které mají registraci v České republice a které jsou zastoupeny, potažmo ovládány osobami slovenské národnosti. Společnosti jsou zapojeny do tzv. katalogových podvodů, mezi nimiž je patrná personální propojenost, a jedním z jejich společných rysů je i krátká podnikatelská historie.

Zástupci těchto společností telefonicky či e-mailem oslovovali s nabídkou uveřejnění reklamy prostřednictvím internetu různé subjekty, zejména fyzické či právnícké osoby působící ve zdravotnictví. Předstírali uzavřený smluvní vztah za účelem vylákání peněžních prostředků za služby, které nebyly ve skutečnosti objednány. Na klienty byl často organizátory činen nátlak s tím, že v případě neuhrazení faktury bude přistoupeno z jejich strany k sankcím, bylo jim vyhrožováno exekutorem, soudním vymáháním pohledávek, obstavením jejich účtů apod.

Na bankovních účtech zájmových společností nebyly detekovány peněžní transakce, které by

nasvědčovaly jejich reálné podnikatelské činnosti. Peněžní prostředky, které byly takto podvodným způsobem od klientů vylákány, byly ve velké míře vybírány v hotovosti mimo území České republiky, a to opět osobami slovenské národnosti. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že takto bylo od klientů vylákáno více než 13 mil. Kč. FAÚ v dané věci vydal rozhodnutí o blokaci finančních prostředků, v souhrnu se jednalo o částku ve výši přibližně 570 tisíc Kč a podal několik trestních oznámení ve věci podezření ze spáchání trestného činu podvodu.

Možná přijde i Sylvester

Když podnikání v mateřské zemi přineslo třicetiletému cizinci místo zisku jen exekuce a policejní vyšetřování pro podvody, přenesl své aktivity do České republiky, kde se stal jednatelem několika společností, které pak ovládal prostřednictvím dalšího zahraničního subjektu. Barnumskou reklamou lákal tuzemce mimo jiné i na setkání s akční filmovou hvězdou Sylvesterem Stallonem. Avšak tato akce, stejně tak jako podobné akce předešlé, se nekonala a organizátorem byla přesunuta z důvodu "nepředvídatelných organizačních problémů na straně zahraničního organizátora". Finanční prostředky za nakoupené vstupenky byly průběžně z účtů společnosti vyváděny hotovostními výběry či končily na účtech podnikatele a jeho přítelkyně. A Sylvester Stallone? Ten se vůbec v předemtné době do Evropy nechystal a podobných akcí se neúčastní. FAÚ podal trestní oznámení.

Nekontaktní osoby a stamilionové obraty

Také tento případ jasně ukazuje, jak důležitá je mezinárodní spolupráce finančních zpravodajských jednotek. Zahraniční fyzické osoby založily v České republice obchodní korporaci, pro kterou zřídily v tuzemsku i bankovní účet. Platby přicházely ze zahraničí, a to v řádech stovek milionů korun za rok. Peněžní prostředky byly následně vybírány v hotovosti. Jako podezřelá se rovněž jevila skutečnost, že tato obchodní korporace neměla v tuzemsku žádnou faktickou provozovnu, ve které by vykonávala podnikatelskou činnost, přičemž předmětem obchodů byly intrakomunitární (pozn. plnění v rámci EU) dodávky zboží, které jsou stěží identifikovatelné (hromadné zboží, bez výrobních čísel, použité zboží). Od správce daně bylo zjištěno, že obchodní korporace v daňových přiznáních k dani z přidané hodnoty vykazuje pouze třístranné obchody s jinými členskými státy. Od partnerských finančních zpravodajských jednotek bylo zjištěno, že údajní zahraniční odběratelé nejsou kontaktní a nevykonávají žádnou podnikatelskou činnost. Ze zjištěných skutečností vzniklo důvodné podezření, že prostřednictvím české obchodní korporace jsou legalizovány výnosy z trestné činnosti a bance jsou předkládány podvodně vyhotovené doklady k účelu obchodů.

Vzhledem k zjištěným okolnostem FAÚ rázně zasáhl do těchto nezákonných praktik a vydal rozhodnutí o odložení manipulace s peněžními prostředky na bankovním účtu české obchodní korporace.

Rovněž podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 trestního zákoníku a trestného činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku. Orgány činné v trestním řízení následně peněžní prostředky na bankovním účtu české obchodní korporace zajistily podle příslušných ustanovení trestního řádu.

Statisíce amerických dolarů z východoevropských zemí

Banka v rámci standardních postupů dle AML, informovala FAÚ o sporné transakci na účtu klienta. FAÚ zahájil šetření a zjistil, že majitelem účtu je česká společnost s nejasnou minulostí, která během několika týdnů změnila majitele. Z občana Polské republiky byla převedena na občana České republiky, který ji po týdnu prodal svému sousedovi.

Společnost do doby, než byla naposled prodána, nevykazovala jakoukoli ekonomickou aktivitu, avšak záhy po poslední změně majitele přijala na svůj účet platby v řádech statisíců amerických dolarů z východoevropských zemí. Obdržené prostředky se majitel společnosti pokusil ve velmi krátké době odeslat na jiné, vždy východoevropské účty, které byly vedeny v zemích mimo EU.

FAÚ ve velmi krátkém čase shromáždil dostatek indicií, ze kterých bylo možno s vysokou mírou pravděpodobnosti usuzovat zneužívání účtu u české pobočky banky k praní peněz. Z tohoto důvodu bylo podáno trestní oznámení a vydáno rozhodnutí o odkladu splnění příkazu klienta tak, jak to umožňují příslušná ustanovení AML zákona. Díky tomuto postupu se podařilo zajistit částku převyšující 6 mil. \$.

Falešný notářský zápis a podvodně nařízená exekuce

Tento sofistikovaný případ, do něhož byla zapojena česká obchodní korporace v roli „skořápky“ a český exekutor, který neoprávněně vyvolal její exekuci, měl mezinárodní přesah. Na spící účet ekonomicky neaktivní české společnosti, kde je jednatel a majitelem zahraniční fyzická osoba, byla přijata zahraniční platba přesahující částku 21,5 mil. Kč. Důvod této transakce byl vysvětlen jako dodávka strojů do zahraničí, kterou provedla výše uvedená česká společnost. Tento český subjekt však nebyl schopen doložit, kde k pořízení a následnému dodání těchto strojů došlo. Ke zdroji platby přijaté od zahraniční společnosti bylo zjištěno, že peníze byly zahraničnímu subjektu poskytnuty z Evropských strukturálních a investičních fondů. V průběhu šetření pak nastala nestandardní situace, kdy došlo ke krátkodobé změně jednatele a jediného společníka u výše uvedeného českého subjektu. Původní jednatel byl nahrazen jinou zahraniční fyzickou osobou ze stejné jurisdikce, a to pouze na dobu 18 dní. K těmto nezvyklým krátkodobým změnám se FAÚ podařilo zjistit následující závažné skutečnosti. A to fakt, že nový jednatel a společník působící ve své pozici pouze 18 dní, se do své funkce dostal podvodným jednáním bez vědomí stávajícího jednatele, zapsaného v obchodním rejstříku. Podvod spočíval nejprve ve zfalšování smlouvy

o převodu obchodního podílu, resp. zfalšování ověřovací doložky pravosti podpisu stávajícího statutárního zástupce české společnosti na této smlouvě. Podpis jednatele měl být údajně ověřený zahraničním notářem, který toto ověření vyvrátil. Tato falešná smlouva o převodu obchodního podílu dotčené české společnosti byla následně podkladem k sepsání rozhodnutí jediného společníka v působnosti valné hromady formou notářského zápisu, který vyvolal podvodné změny na pozici statutárního zástupce a jediného společníka u této české obchodní korporace. Došlo tak k zápisu těchto změn do obchodního rejstříku. V mezidobí pak došlo ke spáchání dalšího navazujícího podvodného jednání, když došlo k zahájení exekučního řízení proti výše zmiňované české společnosti. Exekuce proti povinné společnosti byla nařízena ve výši 22,8 mil. Kč a to dle zjištění FAÚ, na základě fiktivního exekučního titulu. Tímto exekučním titulem byl falzifikát vykonatelného notářského zápisu, který se týkal údajně dva roky staré pohledávky za zájmovým českým subjektem. Dotčený notář sice později označil tento vykonatelný notářský zápis za falzum, avšak ten byl mezitím použitý jako oficiální exekuční titul v rámci exekučního návrhu, který byl předložen soudním exekutorem místně a věcně příslušnému soudu. Soud pak tohoto exekutora pověřil výkonem popisované exekuce. Výsledkem šetření FAÚ u tohoto případu bylo zajištění finančních prostředků na účtu českého subjektu a podání trestního oznámení nejen s podezřením na legalizaci výnosů z trestné činnosti v návaznosti na zahraniční dotační podvod, ale též pro trestný čin podvodu spáchaný na území České republiky, a to zahraniční fyzickou osobou, údajným oprávněným z exekuce a českým soudním exekutorem.

Bílý kůň ze zahraničí a 13 milionů amerických dolarů

České republice se bohužel nevyhýbají případy, ve kterých hraje hlavní roli snaha „vyprat“ peníze pocházející z trestné činnosti. Existují subjekty a osoby, které se zabývají profesionálním praním špinavých peněz a jsou součástí mezinárodní zločinecké organizace. V České republice byla detekována česká obchodní korporace s fiktivním sídlem a s neprůhlednou vlastnickou strukturou zahraničních subjektů, která nikdy nevykazovala žádnou ekonomickou činnost. Jednatelům této společnosti byla zahraniční fyzická osoba v roli tzv. bílého koně.

Tato společnost si v České republice otevřela bankovní účet, který byl ovládán přímo z Ruské federace, jehož disponentem byl na základě udělené plné moci tamní občan. U disponenta bylo zjištěno, že figuruje v tzv. Panama Papers (pozn. únik 11,5 milionu tajných dokumentů z panamské společnosti Mossack Fonseca, ve kterých jsou detailní informace o více než 214 000 offshorových firmách a jejich vlastnické struktuře), a v minulosti byl prověřován v souvislosti s praním špinavých peněz. Během pěti dnů bylo na spící účet této neaktivní české společnosti připsáno celkem 13 mil. \$ za počítačové komponenty, a to od ruské společnosti bez větší podnikatelské historie. Česká společnost deklarovala dodání počítačových komponentů do Ruské federace, které odebírá od bahamské společnosti s účtem v Lucembursku.

K těmto platbám byly předloženy smlouvy a faktury, které se následně ukázaly být fiktivní. Prověřením toku zboží a úhrad za ně bylo zjištěno, že údajně pořízené zboží za více než 13 mil. \$ od bahamské společnosti nebylo českým subjektem nikdy pořízeno ani uhrazeno. Navíc z analýzy peněžních transakcí českého subjektu vyplynulo, že ve skutečnosti finanční tok probíhá úplně opačně než by z obchodního hlediska měl probíhat, tudíž v reálu probíhá naprosto nelogicky (avizovaný obchod se zbožím se tak nemohl uskutečnit dle tvrzení angažovaných osob).

Následně došlo k prověření dalších zahraničních fyzických osob zapojených do tohoto případu, přičemž bylo detekováno, že i tyto osoby byly již v minulosti šetřeny pro praní špinavých peněz. S ohledem na podezření ze spáchání zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti a trestného činu podvodu a podezření na daňovou trestnou činnost s přesahem do zahraničí, bylo ve věci podáno trestní oznámení a došlo k zajištění bankovních účtů českého subjektu, který byl označen jako spolupachatel s ohledem na trestní odpovědnost právnických osob. FAÚ v této kauze zajistil částku 13,3 mil. \$.

Místo klientovi šly peníze finančnímu poradci

Až neuvěřitelnou troufalost projevil finanční poradce jedné banky, který za finanční odměnu 50 tis. Kč zprostředkoval klientovi hypoteční úvěr ve výši 2 mil. Kč. Při čerpání hypotečního úvěru předložil poradce bance pozměněné kupní smlouvy a banka vyplatila část hypotečního úvěru ve výši 1,6 mil. Kč ve prospěch jeho účtu. Následně tyto peněžní prostředky převedl na investiční účet další osoby k využití pro investice do cizích měn a cenných papírů.

FAÚ zajistil investiční portfolio na investičním účtu v rozsahu podvodně vyplacených peněžních prostředků.

Organizace, kterou svět neviděl

Pomáhá raněným a opuštěným dětem v oblastech zasažených válkami, zajišťuje činnost mezinárodního týmu lékařů a přísun humanitární pomoci, jednala i s nejhorsími světovými diktátory o propuštění rukojmí. Toto je neúplný výčet činnosti jedné neziskové organizace, která již několik let o svých akcích informuje mezinárodní media. Prezidentkou této organizace je neznámá lékařka, nezjištěné státní příslušnosti.

Stejně jako není nic známo o osobě samotné prezidentky, odborné veřejnosti ani zástupcům mezinárodních humanitárních organizací není nic známo o činnosti této neziskové organizace. Finanční prostředky, které byly na podporu této organizace darovány tuzemskými i zahraničními subjekty, skončily na účtech dalších osob. FAÚ podal trestní oznámení.

Organizovaná skupina vytvářela prostřednictvím řetězce subjektů fiktivní náklady

FAÚ v roce 2018 podal trestní oznámení na obchodníka s náhradními díly, který dlouhodobě krátil v České republice daňovou povinnost na DPH u zboží, které bylo dodáváno ze Slovenska. Tuzemským odběratelům bylo zboží fakturačně dodáváno prostřednictvím účelově zapojeného subjektu, který si vlastní daňovou povinnost neoprávněně snižoval prostřednictvím neoprávněně uplatněných fiktivních nákladů. Tento subjekt, který neplnil příslušnou daňovou povinnost, byl součástí řetězce subjektů, pomocí kterého organizovaná skupina pachatelů pro potenciální zájemce vytvářela fiktivní náklady. Jednalo se o mezinárodní karuselový podvod, k jehož odhalení přispěla úzká spolupráce FAÚ s dalšími orgány v České republice i v zahraničí.

FAÚ spolupracoval s policejním orgánem v průběhu trestního řízení. Po zdokumentování trestné činnosti bylo ze strany orgánů činných v trestním řízení zahájeno trestní stíhání pachatelů a došlo k zajištění výnosů z trestné činnosti v České republice a na Slovensku, a to v celkové výši přes 40 mil. Kč.

Přes pět tisíc poškozených klientů

FAÚ prováděl rozsáhlé šetření podezřelých toků peněžních prostředků na účtech subjektů, které spadaly do nadnárodního holdingu, jehož zakladatelem byl český státní občan.

Prostřednictvím holdingu, jehož některé články sídlily kromě České republiky a střední Evropy i v off-shore teritoriích, byly formou propracovaného marketingu klientům nabízeny licence k automatickým obchodním systémům, tzv. forexovým robotům, s příslibem velmi výhodného zhodnocení klientských vkladů na forexových a komoditních trzích.

FAÚ zjistil, že prostředky v řádech stovek miliónů korun, které tento holding od klientů obdržel, nejsou investovány za účelem jejich dalšího zhodnocení, ale jsou z nich hrazeny provozní náklady a osobní spotřeba. Rovněž byly prováděny nákupy obchodních podílů ve společnostech zabývajících se převážně zemědělskou prvovýrobou, nákupy movitého a nemovitého majetku do těchto společností apod.

Z rozsáhlé analýzy rovněž vyplynulo, že k úhradě průběžných provizí klientů jsou fakticky používány prostředky od nově získaných klientů, čímž byl celý systém prozatím udržován v chodu (tzv. Ponzioho schéma, neboli „letadlo“).

FAÚ na základě zjištěných skutečností podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu a trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti. Zajistil peněžní prostředky nacházející se na účtech a dále se pak podílel i na trestním řízení vedeném Policií ČR, které vyústilo k trestnímu stíhání ředitele holdingu. Celková výše škody byla vyčíslena na více než 1,5 miliardy Kč a poškozeno bylo téměř 5,5 tisíců klientů.

Zneužití kryptoměny

FAÚ v rámci své činnosti detekoval vzrůstající trend tzv. „ICO podvodů“, tj. veřejně i neveřejně nabízených nových emisí kryptoměn na základě podvodných projektů, a to za účelem vylákání finančních prostředků od investorů.

Ve prospěch devizových bankovních účtů české společnosti byly v období osmi měsíců připsány platby zejména od zahraničních fyzických osob v celkovém objemu cca 7 milionů €. Společnost měla v úmyslu převést část připsaných prostředků na další zahraniční účty.

Platebním titulem připsaných kreditních prostředků měla být údajná investice do nákupu nově emitované zahraniční kryptoměny, která však nebyla nikde veřejně obchodována.

Z dostupných informací vyplynulo, že potenciální zájemci o ICO zahraniční společnosti se rekrutují z řad účastníků neveřejných seminářů, zejména zahraničních, které se pořádají za účelem prezentace a nabídky upsané kryptoměny.

Tuzemská společnost k objasnění zdroje prostředků poskytla několik rozporuplných vyjádření včetně smluvní dokumentace, kterou průběžně upravovala a pozměňovala dle aktuální potřeby kontroly klienta s evidentním cílem zakrytí původu přijatých prostředků.

Nepřímými důkazy, dokládajícími možné podvodné modus operandi případu, byly negativní informace ve veřejných zdrojích jak k emitované kryptoměně, tak k jejímu zhodnocení i k osobám, vystupujícím jménem zahraničního emitenta. Schéma projektu je označováno za „MLM“, tj. multi level marketing, na bázi Ponziho schématu, obdobně jako v případě dalších již známých podvodných ICO, např. OneCoin, apod.

FAÚ na základě zjištěných skutečností zajistil zůstatky devizových účtů tuzemské společnosti (včetně zadaných odchozích plateb) v řádech milionů eur a ve věci podal trestní oznámení.

Výhra v loterii

FAÚ prováděl šetření k osobě, která měla nejen bohatou kriminální minulost, ale bylo proti ní vedeno i několik exekučních řízení. Dlužila, kam se podívala. Její věřitelé marně čekali, až jim zaplatí celkem 1,3 mil. Kč.

Měla pouze jeden účet, který byl však několik let bez peněžních transakcí a navíc zatížený exekučním příkazem. Zdá se to být až neuvěřitelné, ale dotyčná osoba vyhrála v loterii několik desítek milionů korun. Začala přemýšlet, kam si peníze nechá poslat, neboť se nehodlala s nikým dělit a už vůbec ne se svými věřiteli.

A tak výhru převedla na účet svého syna. Asi měsíc po obdržení výhry v loterii avizovala bance, že požaduje peněžní prostředky v plné výši vybrat v hotovosti. Hotovostní výběr, který by tak činil několik milionů korun, odůvodnila tím, že bude investovat do nemovitostí pro své rodinné příslušníky a zbývající část peněžních prostředků bude v hotovosti uložena „doma“.

FAÚ došel k závěru, že osoba vědomě uvedla pro výplatu výhry v loterii účet svého syna. Činila tak z důvodu zatajení svého majetku před dalšími osobami, a to za účelem zmaření uspokojení pohledávek věřitelů, což potvrzuje i její požadavek peněžní prostředky v plné výši co nejdříve z účtu syna vybrat v hotovosti. FAÚ proto vydal rozhodnutí o blokaci finančních prostředků v plné výši pohledávek a podal trestní oznámení ve věci podezření ze spáchání trestného činu poškození věřitele.

Místo investování putovaly peníze do kapes podvodníků

FAÚ detekoval, že právnická osoba, nabízející služby pouze uzavřenému okruhu osob a spravující ve fondu jejich majetek za účelem společného investování (podle § 15 odst. 1 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech), realizuje podezřelé bankovní operace, které vyvolaly podezření, že v budoucnu by mohlo dojít k poškození fyzických osob, které svěřily fondu do správy své finanční prostředky za účelem jejich zhodnocení. Více než 37 % svěřených prostředků společnost inkasovala ze svého účtu v hotovosti nebo převedla několika právnickým osobám, majícím osobní vazbu na fond. Následně uskutečněné platby nespovídaly o jejich investování za účelem zhodnocení. Jednalo se o úhrady faktur za poskytnutí služeb, které byly následně inkasovány z účtů v hotovosti nebo byly převáděny na osobní účty osob s vazbou na fond. FAÚ podalo trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu.

Zfalšovaná potvrzení o pracovní činnosti slovenských občanů

V České a Slovenské republice byly organizovanou skupinou českých a slovenských občanů založeny bankovní účty. Na tyto účty pak byly následně od českých správců daně z různých krajů poukazovány přeplatky daní z příjmů fyzických osob – slovenských občanů, které měly zaměstnávat různé společnosti v České republice. Takto získané peněžní částky byly následně převáděny na účet hlavního organizátora této skupiny a vybírány v hotovosti prostřednictvím peněžních bankomatů v České a Slovenské republice. Šetřením FAÚ bylo zjištěno, že přeplatky daně z příjmů těchto fyzických osob byly ze strany organizované skupiny nárokovány od českého správce daně na základě zfalšovaných potvrzení o pracovní činnosti slovenských občanů. S ohledem na tyto zjištěné skutečnosti FAÚ podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku. Zároveň byly tyto informace v souladu AML zákonem předány Generálnímu finančnímu ředitelství.

170 tisíc eur v automobilu Porsche

FAÚ obdržel od Generálního ředitelství cel informaci o silniční kontrole dvou italských občanů na bývalém italsko-německém hraničním přechodu. V jejich osobním voze Porsche Panamera byla hotovost ve výši cca 170 tisíc €. Na dotaz německých kontrolních orgánů, k jakému účelu jsou prostředky převáženy, bylo řidičem sděleno, že peníze budou v České republice použity na nákup dvou vozidel, a to prostřednictvím společnosti, kterou vlastní. FAÚ se tedy začal zajímat o tuto společnost, přičemž zjistil, že na účtech se objevují podezřelé transakce, zejména příchozí platby od zahraničních subjektů, které jsou ovládané italskými občany. Analýzou těchto účtů byly identifikovány vysoké příchozí transakce zejména z italských účtů italských společností, které obchodují s minerálními oleji, dodávanými především na slovenský a italský trh.

Podrobnější identifikací a kontrolou vybraných transakcí byl detekován nestandardní tok finančních prostředků na pořízení minerálních olejů. Část prostředků byla zasílána na pořízení zboží z rafinerií, část byla v řetězci dalších subjektů zasílána na polské a část na bulharské účty. Dalším šetřením bylo zjištěno, že transakcemi na polské účty bylo pořizováno zboží typu základových olejů, které nejsou klasickými minerálními oleji použitelnými přímo jako pohonná hmota, ale historicky byl tento druh olejů zneužíván jako pohonná hmota, aniž by byla po dodání konečnému spotřebiteli odváděna státu spotřební daň. Na bulharské účty byly odesílány prostředky za pořízení zejména elektroniky a textilního zboží, což je poměrně nesourodá komodita k obchodu s minerálními oleji.

V kontextu všech analyzovaných informací, ve spolupráci s bankami v tuzemsku a zahraničí a spoluprací se zahraničními partnerskými jednotkami bylo predikováno, že nakupované oleje z Polska mohly být prodávány na italském trhu bez odvodu spotřební daně a daně z přidané hodnoty. Neodvedené daně mohly být legalizovány prostřednictvím nákupu zboží přes bulharské bankovní účty. Na základě těchto závěrů bylo podáno trestní oznámení s podezřením na možnou legalizaci výnosů z daňové trestné činnosti a FAÚ rovněž zajistil prostředky ve výši 1,5 mil. € .

Slibem nezarmoutíš

Společnost provozovala internetové stránky, prostřednictvím kterých nabízela investiční příležitosti s vysokým a především nereálným zhodnocením. Současně se prezentovala jako součást nadnárodního holdingu, který spravuje investice v řádu cca 1,4 miliardy € do více než tisíce nemovitostí a různých finančních produktů.

Společnost nabízela investice do nemovitostí nejen ve významných evropských městech, ale také v USA, Austrálii, Japonsku a Spojených arabských emirátech. A výše měsíčního zhodnocení? Od 11 % až po 25 %. Taktéž nabízela investice do drahých kovů, a to opět s nereálným měsíčním zhodnocením. Délka

investice byla stanovena na 12 měsíců a nebylo možné předčasné ukončení smluvního vztahu. Tato společnost, ve které stejně jako v holdingu figurovaly osoby v minulosti prověřované kvůli podezření na investiční podvody, nedisponovala oprávněním České národní banky k poskytování investičních služeb ani oprávněním k poskytování investičních služeb v zemích, ze kterých pocházeli klienti společnosti. Peněžní prostředky, které investoři svěřili společnosti, byly shromažďovány na účtech advokátní úschovy, nebyly využívány k deklarovaným investicím a místo toho byly využívány pro potřeby osob, které figurovaly v této společnosti, a také pro další spřízněné osoby. FAÚ na účtech zajistil téměř 129 mil. Kč.

Vykutálený makléř podvedl seniory

Finanční makléř si založil několik bankovních účtů v různých bankách, na které mu byly zasílány platby ve výši 300 až 600 tisíc Kč z různých účtů fyzických osob. Takto získané peněžní prostředky obratem vybíral v hotovosti. Při kontrole klienta bankou tyto platby dokládal smlouvami o bezúročných půjčkách uzavřenými s odesílateli výše uvedených plateb. Dalším šetřením v bankách odesílatelů plateb bylo zjištěno, že odesílatelé (většinou starší osoby) se domnívají, že peněžní prostředky posílají na své nově zřízené spořicí účty nebo termínované vklady. Vykutálený finanční makléř si takto chtěl přilepšit o několik milionů korun. FAÚ bankovní účty finančního makléře zablokoval a podal trestní oznámení.

Desetitisíce dolarů měly putovat do Asie

Nový klient, právnická osoba, podepsala s bankovní institucí smlouvu o využití služeb konverze měn a zprostředkování zahraničního platebního styku. Nedlouho poté zadal statutární zástupce klienta příkazy k devizovým platbám v objemech desetitisíců amerických dolarů, které směřovaly k příjemcům, fyzickým i právnickým osobám do Vietnamu a Číny, a složil v hotovosti odpovídající částku v českých korunách. V souladu s AML zákonem byla zahájena standardní kontrola klienta za účelem potvrzení finančního profilu. Vzhledem k nízké míře součinnosti klienta bylo bankou podáno oznámení o podezřelém obchodu a realizace platebních příkazů byla pozastavena. V rámci provedeného šetření bylo zjištěno, že klient nemá v rámci Finanční správy řádně evidován podnikatelský účet a není registrován k DPH. Jeho poměrně nový statutární orgán v minulosti figuroval ve společnostech s evidovanými daňovými nedoplatky na DPH a záznamy exekucí. Zástupce této společnosti bankovní instituci uvedl jako klientský účet konto jiné společnosti, k němuž měl dispoziční oprávnění. Ke zdrojům hotovostního vkladu se dokázal vyjádřit až s odstupem, „po konzultaci“. Jím zaslané kopie podkladových faktur byly v rozporu se zapsaným předmětem činnosti společnosti a patrně byly i formální chyby faktur.

Vzhledem k podezření na jednání osoby tzv. „bílého koně“, která nastupuje do společností, jimž hrozí exekuce správce daně, nedoplatek na daních či exekuce, které nejsou spláceny, a jejichž ekonomická

činnost se následně účelově přesouvá na další subjekt, byly finanční prostředky na účtu klienta zajištěny. Pro důvodné podezření z možné legalizace výnosů z trestné činnosti podal FAÚ ve věci trestní oznámení a relevantní informace byla poskytnuta i orgánům Finanční správy ČR.

Zneužití finančních prostředků v advokátní úschově

Na základě prověřování legalizace výnosů z trestné činnosti FAÚ zjistil podezřelé nakládání s finančními prostředky, které byly svěřeny do advokátní úschovy samostatného advokáta. Vedení a spravování úschov ze strany tohoto advokáta bylo dlouhodobě v rozporu nejen se zákonem a stavovskými předpisy České advokátní komory, ale též docházelo k porušování ujednání, která vyplývala ze smluv o advokátní úschově, uzavřených mezi advokátem a jeho klienty. Finanční prostředky, které byly tomuto advokátovi svěřeny do úschovy, byly bez vědomí klientů používány pro jiné účely. Zejména šlo o hrazení závazků jiných klientů advokáta, a to dle aktuálních potřeb. K tomuto protiprávnímu jednání docházelo ze strany advokáta delší dobu, opakovaně a ve velkém rozsahu. Pro advokátní úschovy využíval až 45 bankovních účtů najednou. Tento případ je alarmující také proto, že advokát je osoba práva znalá, těšící se důvěře svých klientů, kteří využívají službu úschovy hlavně z důvodu bezpečného uložení finančních prostředků, následně používaných pro vypořádání smluvně určeného plnění. FAÚ na tohoto advokáta podal trestní oznámení.

Důvěřuj, ale prověřuj

Na tuto starou pravdu asi zapomněli v jedné velké organizaci, kde jako ekonomku a účetní dlouhodobě zaměstnávali osobu, která měla navíc i dispoziční oprávnění ke všem účtům. Proto je asi později velice překvapilo, že celá léta finančně přispívali na zahraniční cesty této osoby, nákupy nemovitostí, plastické operace či statisícové útraty za luxusní kabelky a jiné kratochvíle. V rámci šetření se na účtech podezřelé podařilo zajistit čtyři miliony korun, což je však jen zlomek předpokládané škody. FAÚ podalo trestní oznámení.

MEZINÁRODNÍ AKTIVITY A LEGISLATIVNÍ ČINNOST

Vývoj v oblasti praní špinavých peněz na domácím i mezinárodním poli.

V květnu 2018 vstoupilo v účinnost obecné nařízení o ochraně osobních údajů, tzv. GDPR. Tak jako téměř všechny subjekty soukromého a veřejného sektoru, musel i FAÚ podniknout některé kroky, aby byl s tímto nařízením v souladu. V této souvislosti byla připravena rovněž novela AML zákona, kdy zejména s ohledem na širší spektra povinných osob, ale i s ohledem na zkušenosti s mezinárodními požadavky bylo třeba, aby zásadní prvky ochrany osobních údajů byly upraveny přímo v AML zákoně, nebo alespoň konkrétním odkazem. Bylo zde navrženo stanovit jednoznačný právní titul pro zpracování osobních údajů, kterým je splnění právní povinnosti. Oprávnění povinných osob zpracovávat osobní údaje i bez souhlasu subjektu údajů vyplývá přímo z GDPR. V souladu s požadavky nařízení byla rovněž navržena úprava institutu pověřence, kdy s ohledem na specifika činnosti FAÚ a rozsah kompetencí spojených s výkonem této funkce je nezbytné, aby měl FAÚ ustanoveného vlastního pověřence.

Dne 19. 6. 2018 byla v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněna směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. 5. 2018, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. 5. 2015, o předcházení využívání finančního

systemu k praní peněz nebo financování terorismu, a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES, a kterou se mění směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (dále jen „V. AML směrnice“). Jak vyplývá z jejího názvu, jedná se o revizi směrnice předchozí, a je reakcí na teroristické útoky v Evropě a rovněž reakcí na kauzu Panama Papers. Základní implementační lhůta pro většinu jejích článků je 18 měsíců a uplyne dne 10. 1. 2020, u ustanovení týkajících se registru skutečných majitelů a registru bankovních účtů je tato lhůta delší.

V této souvislosti připravuje v současné době FAÚ návrh novely AML zákona a souvisejících právních předpisů, v němž budou zejména promítnuty požadavky V. AML směrnice, a dále budou zohledněna a zapracována doporučení výboru Moneyval, jakožto nezávislého monitorovacího a hodnotícího orgánu Rady Evropy, z jeho páté hodnotící zprávy o uplatňování opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu v České republice. Při zpracovávání navrhovaného znění AML zákona jsou rovněž zohledněny požadavky, vyplývající z praktického uplatňování AML zákona na základě konzultací se zástupci povinných osob i spolupracujících orgánů státní moci. Hlavními změnami, které návrh novely obsahuje, je zavedení zesílené hloubkové kontroly klienta, rozšíření možnosti identifikace bez fyzické přítomnosti klienta pro všechny typy povinných osob, institut elektronické identifikace prostřednictvím kvalifikovaného systému podle zákona o elektronické identifikaci, vydání seznamu veřejných funkcí, při jejichž výkonu je osoba považována za politicky exponovanou osobu, zavedení evidence osob poskytujících služby spojené s virtuální měnou a úprava sankcí za spáchání přestupku v AML oblasti. Dále je nutné implementovat ta opatření V. AML směrnice, která zavádí veřejně přístupný registr skutečných majitelů právnických osob, povinný registr bankovních účtů, sjednocení přístupu vůči rizikovým třetím zemím, snížení limitů pro anonymní předplacené karty, rozšíření oprávnění pro finanční zpravodajské jednotky a rozšíření spolupráce mezi dohledovými orgány.

Významnou změnou, která se dotkne širokého okruhu subjektů, je v této souvislosti vyčlenění problematiky skutečného majitele do samostatného zákona. Problematika transparentnosti vlastnictví je v současné době široce řešena a diskutována nejen v souvislosti s předcházením legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Povinnost zapsat svého skutečného majitele do evidence skutečných majitelů mají všechny právnické osoby zapsané

do jednoho z veřejných rejstříků a všechny svěřenské fondy zapsané do evidence svěřenských fondů. Vzhledem ke skutečnosti, že se tato povinnost nevztahuje pouze na povinné osoby podle AML zákona, ale na všechny výše uvedené entity, a navíc tato problematika celkově přesahuje působnost AML zákona, navrhuje se vyčlenění této problematiky do samostatného zákona. Evidence skutečných majitelů vznikla již ke dni 1. 1. 2018 s tím, že právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku měly povinnost zapsat svého skutečného majitele do 1. 1. 2019; ostatní právnické osoby zapsané do dalších veřejných rejstříků (včetně svěřenských fondů zapsaných do evidence svěřenských fondů) pak musí svého skutečného majitele zapsat do 1. 1. 2021. Evidenci skutečných majitelů vedou rejstříkové soudy. Pátá AML směrnice nově vyžaduje, aby členské státy zajistily, aby údaje zapisované do evidence skutečných majitelů byly adekvátní, přesné, aktuální a aby s nesplněním této povinnosti byla spojena účinná, přiměřená a odrazující opatření nebo sankce.

Dne 1. 10. 2018 nabyla účinnosti vyhláška České národní banky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Tato vyhláška rozšiřuje a specifikuje povinnosti vybraných povinných osob, a to konkrétně finančních a úvěrových institucí a nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a jejich zprostředkovatelů. Uvedené instituce jsou podle této vyhlášky povinny především aktivně nalézat a vyhodnocovat rizika legalizace výnosů z trestné činnosti. Vyhláška blíže upravuje povinnost vypracovat systém vnitřních zásad, v němž povinné osoby musí stanovit míru rizika, kterou jsou ochotny podstoupit, a jakým způsobem se s takovým rizikem vypořádají. Vyhláška nad rámec AML zákona rovněž stanovuje povinnost nejméně jednou za dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců vypracovat hodnotící zprávu.

MONEYVAL

Jak si vedla Česká republika v 5. kole hodnocení a co je třeba zlepšit.

Základní aspekty boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu jsou identifikovány v doporučeních FATF z roku 2012 (Finanční akční výbor - Financial Action Task Force). Jednotlivé státy jsou pak komplexně hodnoceny, jak tato doporučení dodržují a jak v praxi efektivně potlačují, detekují, vyšetřují, stíhají a soudí tyto typy trestné činnosti. Účel mezinárodního rámce boje proti praní peněz a financování terorismu je zřejmý – zajistit co možná nejsrovnatelnější podmínky na mezinárodním finančním trhu a do značné míry sjednotit standardy a postupy v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu tak, aby bylo zabráněno zneužívání finančního trhu k páčání trestné činnosti.

Česká republika hodnocením procházela v letech 2017 až 2018 a 5. prosince 2018 byla na 57. plenárním zasedání Moneyval ve Štrasburku přijata hodnotící zpráva¹⁾. Výbor v této zprávě ocenil pokroky, které Česká republika od minulého hodnocení v roce 2011 zaznamenala, ale zároveň upozornil na některé nedostatky, které bude třeba vyřešit tak, aby byla v souladu s doporučeními FATF. Detekované nedostatky se týkaly především limitovaných zdrojů, efektivity dohledových orgánů, chybějících aspektů v hodnocení rizik, proaktivního hledání příležitostí k šetření samostatně stojícího praní peněz a praní peněz třetí stranou a doby trvání řešení případů od detekce k pravomocnému rozsudku.

Na základě výsledků byla Česká republika zařazena do následného procesu zesíleného dohledu. V rámci tohoto procesu bude výboru předkládat zprávy o plnění závazných doporučení, první z nich již v polovině roku 2020.

Doporučení, která bude Česká republika v následujících letech plnit, zmiňují například potřebu aktualizovat a rozšířit národní hodnocení rizik tak, aby komplexně analyzovalo rizika ve všech oblastech a pracovalo s veškerými dostupnými informacemi a zároveň jeho výsledky byly snadno interpretovatelné pro soukromý sektor. Zpráva rovněž upozorňuje na potřebu aktivního předávání zpětné vazby o využívání finančního zpravodajství z dílny FAÚ. Česká

1) Tisková zpráva ke zveřejnění hodnotící zprávy Moneyval, 11. 2. 2019.

republika by měla poskytovat větší podporu šetření komplexních případů praní peněz a pokusit se, například cestou legislativních úprav, zkrátit přípravnou fázi v trestním řízení tak, aby se celkově zkrátila doba řešení případů od jejich detekce do konečného rozsudku.

Řada doporučení směřuje do oblasti dohledu nad dodržováním povinností vyplývajících z AML zákona. Doporučení se týkají jak posílení lidských zdrojů, tak potřeby ukládat vyšší peněžité tresty nebo třeba možnosti postihnout za zjištěné přestupky nejen právnické osoby jako celek, ale i vybrané členy vedení. V neposlední řadě mají české orgány pokračovat v poskytování školení a konzultací soukromému sektoru a také zlepšit proces udělování licencí soukromým subjektům především s ohledem na zabránění vlivu osob s kriminální minulostí a ověřování zdrojů použitých prostředků.

Samotné výsledky hodnocení lze rozdělit do dvou oblastí – efektivita národního režimu a technický soulad se 40 doporučeními FATF. Hodnocení technického souladu se zaměřuje především na rozbor právních norem uplatňujících se v jednotlivých oblastech řešených doporučeními FATF. Část zaměřená na hodnocení efektivity je nová, v tomto kole hodnocení aplikovaná poprvé. Posuzuje, s jakou účinností je stát schopen prakticky naplňovat cíle těchto doporučení. Je rozdělena do 11 oblastí a v každé z těchto oblastí je efektivita národního režimu hodnocena jako nízká/nevelká/značná/vysoká.

Přijetí zprávy předcházela rozsáhlá komunikace s pěti hodnotiteli a třemi zástupci Sekretariátu Moneyval a především pak 14denní návštěva hodnotitelů a zástupců Sekretariátu v Praze v termínu 5. - 16. 3. 2018. FAÚ byl zodpovědný za přípravu programu, zajištění expertů, věcné pokrytí řady témat a další organizační záležitosti, a to včetně simultánního tlumočení v průběhu celého hodnocení pro všechny účastníky tak, aby bylo zajištěno příjemné prostředí na profesionální úrovni pro hodnotitele a pro tuzemské experty.

Skutečnost, že se v průběhu těchto dní konalo více než 50 separátních jednání, kterých se zúčastnilo více než 430 českých expertů z řad státního sektoru, soukromého sektoru i neziskových organizací, jasně dokazuje, o jak rozsáhlý úkol se jednalo a že bylo třeba mimořádného nasazení pracovníků FAÚ při splnění úkolu. V září následně do Prahy zamířila ještě část hodnotitelského týmu s místopředsedou výboru Moneyval k doplňujícím diskusím především nad tématy konfiskace výnosů z trestné činnosti a implementace části mezinárodních sankcí, která jsou aktuálně pro FATF jednou z nejzásadnějších priorit.

Hodnotící zpráva, zveřejněná na webových stránkách Rady Evropy i FAÚ 11. února 2019, je

stěžejním podkladem pro přípravu plánu plnění doporučení v ní uvedených. Tento plán, bude shrnovat nejen zjištěné nedostatky, ale i konkrétní návrhy, jak je odstranit, a to včetně rozdělení gesčí jednotlivých rezortů k těmto úkolům.

HODNOCENÍ RIZIK PRANÍ PENĚŽ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU

Ve druhé polovině roku 2018 zahájil FAÚ práce na druhém kole rozsáhlého procesu národního hodnocení rizik.

Cílem procesu národního hodnocení rizik je ve spolupráci se všemi zainteresovanými subjekty identifikovat a zhodnotit rizika praní peněz a financování terorismu a zpracovat o tom zprávu. Proces koordinuje FAÚ a řídí se při tom příslušnou metodikou FATF, AML směrnicí a AML zákonem. Do procesu jsou zapojeny všechny zainteresované státní orgány, které zahrnují orgány AML dohledu, orgány činné v trestním řízení, finanční správu a příslušné sektorové a věcné regulátory, příslušná ministerstva atd. Rozsah zapojení subjektů nutně odráží i rozsah procesu samotného, tj. prevence a boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu, počínaje identifikací klienta a konče odsouzením.

Dále budou do procesu zapojeni také zástupci zainteresovaných subjektů ze soukromého sektoru, jako jsou povinné osoby a jejich sdružení a nestátní neziskové organizace, které prokážou oprávněný zájem v oblasti prevence těchto jevů.

FAÚ předpokládá, že spolupráce bude probíhat zejména formou expertních konzultací. Zájemci o zapojení do druhého kola najdou informace na webových stránkách FAÚ v části [Národní hodnocení rizik](#).

Druhé kolo národního hodnocení rizik naváže mimo jiné na mezinárodní hodnocení Moneyval. Moneyval označil první kolo provedené v České republice za transparentní a realistickou analýzu, nicméně upozornil na některá další témata, na nichž je třeba dále pracovat.

Proces tedy bude muset být rozšířen o nové úkoly, které vyplynuly z mezinárodní hodnotitelské mise a také z nadnárodního hodnocení rizik (které provádí Evropská Komise) a z páté AML směrnice.

FAÚ se rovněž věnoval plnění svých úkolů z prvního kola, které mu byly uloženy příslušným usnesením vlády. Tyto úkoly byly jak legislativního, tak nelegislativního charakteru.

FAÚ také pokračoval ve svém dialogu se zástupci právnických a poradenských profesí a v osvětě o rizicích. FAÚ také při několika příležitostech vzdělával zástupce neziskového sektoru na téma možného zneužití k financování terorismu. V neposlední řadě postupovaly práce na pečlivě zvažované revizi příslušných ustanovení AML zákona.

MEZINÁRODNÍ SANKCE

Informace o provádění mezinárodních sankcí závazných v České republice.

Rok 2018 se v oblasti uplatňování mezinárodních sankcí nesl především ve znamení pokračujících přísných sankcí vůči Severní Koreji. Stejně tak se mezinárodní společenství shodlo na pokračování autonomních sankcí EU vůči Ruské federaci v souvislosti s rusko-ukrajinským konfliktem.

Zatímco Evropská unie ve vztahu k Íránu jako celek i nadále a doposud dodržuje dojednaný Společný komplexní akční plán (JCPOA), Spojené státy americké od tohoto plánu, jehož následkem na počátku roku 2016 bylo významné uvolnění (nikoli však úplné zrušení) protiíránských sankcí, v květnu 2018 jednostranně odstoupily. Vedle tohoto sankčního režimu spojeného s íránským jaderným programem však nadále zůstávají beze změny sankce vyhlášené v minulosti Evropskou unií z důvodu porušování základních lidských práv v Íránu.

V průběhu roku 2018 byly v důsledku neuspokojivé situace v Maledivské republice vůči tomuto ostrovnímu státu v Indickém oceánu zavedeny zcela nové sankce za účelem ochrany základních lidských práv. Jedná se o tzv. autonomní sankce EU, tedy opatření, která nevycházejí z rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN (rezoluce), spočívající v zákazu vstupu

konkrétních osob na území EU a v povinnosti označeným osobám a subjektům zmrazit jejich aktiva. Do konce roku 2018 zůstal seznam osob a subjektů prázdný, tudíž nebylo vůči komu stanovené sankce uplatnit. Naopak v návaznosti na rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN Evropská unie v závěru roku 2018 zcela a bez náhrady zrušila sankce vůči africkému státu Eritrea. Z obdobných důvodů jako u sankcí vůči Venezuele, přijatých v předcházejícím roce 2017, tj. značná geografická odloučenost území a malý objem vzájemného obchodu, FAÚ nezaznamenal žádný případ v souvislosti s těmito sankcemi.

V oblasti správních agend FAÚ v uplynulém roce 2018 vedl čtyři řízení o žádostech o výjimky z různých sankčních režimů. Po jednom povolení vydal ve vztahu k Jižnímu Súdánu a k Ruské federaci. Zbývající dvě řízení ve vztahu k Ruské federaci byla zastavena. Vedle toho FAÚ za uplynulý rok vydal 31 výkladových stanovisek k praktickému provádění mezinárodních sankcí a v rámci součinnosti mezi orgány státní správy poskytl 39 vyjádření ke konkrétním případům obchodní spolupráce s osobami a subjekty v teritoriích dotčených mezinárodními sankcemi. Za rok 2018 FAÚ nevedl žádné řízení a ani neuložil žádnou pokutu pro porušení mezinárodních sankcí. Stejně jako v roce 2017, tak i v roce 2018 z důvodu trvání sankcí pokračovala opatření přijatá v minulosti v souvislosti s majetkem dvou sankcionovaných fyzických osob, občanů Ruské federace a Ukrajiny, zajištěným na území České republiky.

V rámci osvětové a metodické činnosti se pracovníci FAÚ v roce 2018, obdobně jako v letech předchozích, lektorsky podíleli na akcích pořádaných především pro odbornou veřejnost a zaměřených na možnosti obchodní spolupráce s teritorií zasaženými mezinárodními sankcemi. Na základě doporučení hodnotící mise Moneyval začal FAÚ koncem roku na svých internetových stránkách vedle informací o zavedení nových sankcí OSN vůči konkrétním osobám zveřejňovat také informace o změnách v údajích takových osob i o vyjmutí takových osob ze sankčních seznamů OSN.

DOZOROVÁ ČINNOST

Základními pilíři dozorové činnosti jsou kontrola povinných osob a vedení řízení o přestupku. Významnou součástí činnosti kontrolních pracovníků je rovněž vyhodnocování systémů vnitřních zásad povinných osob.

Dozorovou činnost FAÚ vykonává Kontrolní oddělení Právního odboru. Základním podkladem pro kontrolní činnost v roce 2018 byl plán kontrol. Při jeho sestavování vycházel FAÚ z Pokynu ředitele Finančního analytického úřadu ze dne 10. října 2017 k výkonu kontrolní činnosti a sestavování ročního plánu kontrol, z poznatků konkrétního vývoje v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a z rizikově orientovaného přístupu. Z důvodu úspory finančních prostředků, a aby nedocházelo k nadměrnému zatěžování kontrolovaných povinných osob, spolupracoval FAÚ při sestavování plánu kontrol i s ostatními dozorovými orgány nad dodržováním povinností vyplývajících z AML zákona (Česká národní banka, Generální ředitelství cel a Česká obchodní inspekce). Spolupráce spočívala hlavně ve výměně informací o plánovaných kontrolách, včetně předávání konkrétních poznatků, využitelných v rámci samotné kontrolní činnosti.

V souladu s rizikově orientovaným přístupem byly do plánu kontrol zahrnuty subjekty, u nichž FAÚ v minulosti shledal zásadní nedostatky při dodržování povinností podle AML zákona, a dále povinné osoby, které byly předmětem vnitřních podnětů FAÚ. Při sestavování plánu kontrol nebyly opomenuty ani systémové kontroly (tj. kontroly uskutečněné u většího počtu povinných osob stejného typu). Pro rok 2018 takto FAÚ zvolil provozovatele hazardních her, a to z toho důvodu, že od 1. 1. 2017 došlo k výraznému rozšíření subjektů, které se v rámci tohoto segmentu staly povinnými osobami²⁾.

2) do 31. 12. 2016 byly povinnými osobami pouze držitelé povolení k provozování sázkových her v kasinu podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách.

V roce 2018 bylo provedeno celkem 33 kontrol, z toho 12 kontrolních nákupů. S ohledem na zařazení systémových kontrol do plánu kontrol byly nejčastěji kontrolovanými povinnými osobami právě provozovatelé hazardních her, a to v devíti případech, přičemž z uvedeného počtu byly dvě kontroly provedeny v součinnosti s pracovníky Generálního ředitelství cel s cílem sjednotit uplatňování kontrolních postupů obou dozorových orgánů. Druhým nejčastěji kontrolovaným typem povinných osob byly ve čtyřech případech banky.

Kontrolní nákupy byly realizovány ve dvou lokalitách s největším podílem v minulosti zjištěných nedostatků. V jednom případě se jednalo o krajské město a ve druhém o významnou turistickou oblast s početnou zahraniční klientelou. Cílem následných kontrolních nákupů bylo ověřit funkčnost opatření přijatých povinnými osobami po předchozích kontrolách a sankčních řízeních. V tomto směru byl u povinných osob zaznamenán významný posun, protože ze 12 kontrolních nákupů bylo pochybení zjištěno „jen“ ve čtyřech případech.

Oproti roku 2017 došlo ke snížení počtu vykonaných kontrol, a to cca o jednu třetinu. Tento pokles byl způsoben nižším počtem provedených kontrolních nákupů, neboť jak je uvedeno výše, v roce 2018 byly učiněny kontrolní nákupy pouze v rámci dvou výjezdů (v roce 2017 byly uskutečněny výjezdy čtyři). Přestože počet kontrol byl ve srovnání s předešlými lety nižší, počet správních řízení zůstává téměř neměnný. Jedním z důvodů je vhodně nastavený rizikově orientovaný přístup při sestavování plánu kontrol, neboť byly vytipovány subjekty s vyšším potenciálem porušování povinností definovaných v AML zákoně.

Celková výše pokut uložených v roce 2018 odpovídá výši pokut uložených v předchozích letech. Nejvyšší pokuta byla uložena ve výši jednoho milionu korun. Nejčastěji pokutovaným přestupkem bylo nesplnění povinností při identifikaci a kontrole klienta ve smyslu § 44 AML zákona a nejzávažnějším přestupkem z pohledu legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu bylo nesplnění oznamovací povinnosti ve smyslu § 46 AML zákona.

Součástí dozorové činnosti FAÚ je rovněž prověřování souladu systémů vnitřních zásad povinných osob s požadavky, které na ně klade AML zákon. Oproti roku 2017 došlo ke snížení počtu vyhodnocovaných vnitřních předpisů povinných osob. Tato skutečnost byla způsobena tím, že rok 2017 představoval enormní nárůst zaslaných systémů vnitřních zásad ke kontrole. Důvodem byla novelizace AML zákona, podle které povinné osoby musely do 30. 6. 2017 svůj vnitřní předpis v oblasti hodnocení rizik aktualizovat a do 30. 7. 2017 jej zaslat FAÚ ke kontrole. Celkový počet vyhodnocených systémů vnitřních zásad byl ke konci roku 2018

ovlivněn i vydáním vyhlášky České národní banky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění (AML vyhláška) s účinností od 1. 10. 2018, kterou povinné osoby podléhající dohledu ČNB musí implementovat.

HOSPODAŘENÍ FAÚ

Provoz úřadu je řízen s péčí řádného hospodáře.

Rok 2018 byl druhým rokem fungování samostatného FAÚ, který od 1. ledna 2017 nahradil dřívější Finanční analytický útvar Ministerstva financí. Na nový úřad přešly ze zákona veškeré pravomoci a úkoly jeho předchůdce a nadále plní funkci finanční zpravodajské jednotky pro Českou republiku. Úřad tedy měl poprvé vlastní, zákonem o rozpočtu České republiky schválený rozpočet v níže uvedeném členění.

Výdaje

Výdaje FAÚ byly schváleny státním rozpočtem pro rok 2018 ve výši 78 225 tis. Kč, z toho kapitálové výdaje tvořily 9 585 tis. Kč, běžné výdaje 68 640 tis. Kč. Upravený rozpočet byl představován celkovými výdaji 77 375 tis. Kč, z toho kapitálové výdaje 5 950 tis. Kč a běžné výdaje 71 425 tis. Kč. Po zapojení nespotřebovaných nároků výdajů ve výši 19 851 tis. Kč, byl celkový rozpočet ve výši 97 227 tis. Kč, z toho kapitálové výdaje 13 644 tis. Kč a běžné výdaje 83 583 tis. Kč.

Rozpočtovým opatřením podle usnesení vlády FAÚ převedl částku 850 tis. Kč ve prospěch rozpočtové kapitoly Ministerstva dopravy.

Skutečnost výdajů k 31. 12. 2018 byla celkem 66 046 tis. Kč, z toho kapitálové výdaje byly 2 275 tis. Kč, běžné výdaje 63 771 tis. Kč.

FAÚ realizoval nejen ve spolupráci s dalšími institucemi pořízení nových osobních počítačů, tiskových zařízení, pořízení motorového vozidla a zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců formou zvýšení komfortu pracovního prostředí. Výše uvedené akce jsou součástí schváleného programu 012V51 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny FAÚ. V souvislosti s výkonem činnosti byla zajištěna pro analytický odbor požadovaná informační potřeba tj. zajištění přístupů do externích informačních systémů. FAÚ nesl zásadní tíži při hodnocení výboru Moneyval Rady Evropy, a to jak při návštěvě hodnotitelů v České republice, tak i před plenárním zasedání ve Štrasburku, což se promítlo i do výše běžných výdajů.

Převahu běžných výdajů tvořily prostředky na mzdy a platy státních zaměstnanců a zaměstnanců. V rozpočtovém roce 2018 nedošlo k ukončení žádného služebního poměru ani pracovního poměru, konečný stav k 31. 12. 2018 činil 53 kmenových zaměstnanců, z toho ve služebním poměru 48 osob, dle zákoníku práce 5 osob. Procento čerpání v oblasti platů v roce 2018 je ve srovnání s rokem 2017 ve výši 114,1 %. Srovnání skutečnosti roku 2018 s rokem 2017 je ovlivněno změnou systemizace, která přinesla personální posílení v absolutní hodnotě 5 zaměstnanců. V průběhu roku následovala analýza neobsazených funkčních míst s faktickým závěrem snížení systemizace pro rok 2019 o tři funkční místa a to rozhodnutím z úrovně kapitoly 312 MF.

Zahraniční cesty byly realizovány v nezbytně nutném rozsahu pro činnost FAÚ a plnění mezinárodních závazků, vyplývajících z členství v evropských a mezinárodních organizacích, zaměřených na boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu a uplatňování mezinárodních sankcí. V roce 2018 zaměstnanci FAÚ uskutečnili 41 zahraničních služebních cest s celkovým nákladem 531 tis. Kč. Četnost zahraničních služebních cest v roce 2018 byla vyšší ve srovnání s předchozím rokem v důsledku probíhajícího hodnocení ze strany výboru Moneyval Rady Evropy.

Příjmy

Z hlediska nedaňových příjmů přijal FAÚ v roce 2018 celkem 3 260 tis. Kč. Z toho v rámci výkonu kontrolní činnosti byly uděleny pokuty ve správním řízení v celkové výši 2 110 tis. Kč a náklady správních řízení 4 tis. Kč. Z uzavřených kupních smluv, kde plnění bylo ukončeno se 130denním zpožděním, byla uhrazena smluvní pokuta v celkové výši 1 146 tis. Kč.

PERSONÁLNÍ SITUACE A SYSTEMATIZACE

Strategie řízení lidských zdrojů.

Systemizace Finančního analytického úřadu, jakožto samostatného správního úřadu, byla schválena v souladu se zákonem o státní službě a na základě rozhodnutí státního tajemníka Ministerstva financí. FAÚ je vnitřně členěn na dva odbory a jedno samostatné oddělení. Konkrétně se jedná o odbor Analytický, odbor Právní a o samostatné oddělení Kancelář ředitele. Celková systemizace FAÚ pro rok 2018 zahrnuje 64 tabulkových míst, z toho 59 jsou tzv. „služební místa“ dle zákona o státní službě (s vyšším podílem 13. a 14. platových tříd) a 5 pracovních míst je v režimu zákoníku práce.

Současná systemizace jednotlivých organizačních článků má následující architekturu.

V čele FAÚ je vedoucí služebního úřadu v pozici ředitele.

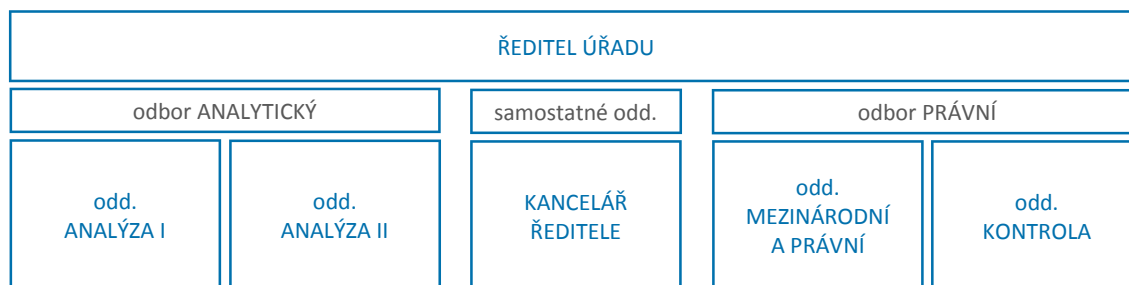
Odbor Analytický je tvořen 33 tabulkovými místy, v čele odboru je ředitel, vnitřně je odbor členěn na dvě oddělení, oddělení Analýza I a oddělení Analýza II. Oddělení Analýza I je tvořeno 17 systemizovanými místy, oddělení Analýza II je tvořeno 15 systemizovanými místy, oddělení vždy vede vedoucí.

Odbor Právní je tvořen 17 tabulkovými místy, v čele odboru je ředitel, odbor je dále členěn na dvě oddělení, oddělení Mezinárodní a právní a oddělení Kontrolní. Každé z těchto oddělení je tvořeno 8 systemizovanými místy, včetně vedoucího oddělení.

Samostatné oddělení Kancelář ředitele je tvořeno 13 tabulkovými místy, z toho pět je v režimu pracovních míst podle zákoníku práce. V čele oddělení je vedoucí samostatného oddělení.

Základním oborem služby je u všech tabulkových míst obor č. 08 - Ekonomická ochrana státu, nejsou tím však vyloučeny i další obory služby na jednotlivých služebních místech.

FAÚ si velmi zakládá na stabilizované personální situaci, což pozitivně přispívá k efektivnímu řízení a k dosahování velmi dobrých výsledků.

Organizační struktura
Finančního analytického úřadu k 31.12.2018

SPOLEČNÝMI SILAMI

Informujeme Vás o aktuálním dění.

Činnost a význam Finančního analytického úřadu se stále více dostávají do povědomí široké veřejnosti. Mezi odbornou veřejností, tvořenou především zástupci povinných osob a FAÚ, docházelo v roce 2018 k častým setkáním v rámci přednášek a pravidelných konzultací. Úspěšnost boje na poli praní špinavých peněz a financování terorismu je podmíněna právě spojením sil státních orgánů, komerční sféry a široké veřejnosti. Finanční analytický úřad v uplynulém roce především na svých webových stránkách www.financnianalytickyurad.cz pravidelně informoval o aktuálním dění v oblasti AML/CFT. Pravidelně byly rovněž poskytovány aktuální informace o mezinárodních sankcích, které Finanční analytický úřad v roli gestora pro Českou republiku koordinuje.

Množinu čítající 500 aktivních zájemců o automatické upozorňování na nejnovější příspěvky tvořili převážně zástupci povinných osob. V roce 2018 webovou prezentaci úřadu pravidelně

navštěvovalo více než 25 tisíc uživatelů, oproti prvnímu roku provozu se jedná o 19% navýšení. Zároveň došlo ke 140 tisícům zobrazení článků. Stránky FAÚ jsou plně responzivní, což umožňuje přístup k informacím i z mobilních zařízení. Návštěvnost z mobilních telefonů a z tabletů v roce 2018 představovala 4 % a nelišila se od roku 2017. Návštěvníci projeví největší zájem o aktuality v oblasti mezinárodních sankcí, o právní předpisy, aktuality a stanoviska FAÚ, na druhém místě se v návštěvnosti umístila témata systém vnitřních zásad, kariéra a kontakty. Úřední deska zaznamenala návštěvnost nejnižší. V rámci preventivní činnosti FAÚ metodicky působil v okruhu povinných osob vydáním neveřejné metodické publikace cílené na detekování financování terorismu. V průběhu roku FAÚ též publikoval, ve spolupráci s portálem Bankovníctví, čtyři odborné články týkající se praní špinavých peněz. Publikován byl také průvodce pro veřejnost, týkající se rozpoznání a následného postupu při on-line podvodech. Materiál vznikl ve spolupráci s Evropským centrem pro boj proti kyberkriminalitě v rámci Europolu, Evropské bankovní federace, Policie ČR, České bankovní asociace a celoevropské informační kampaně s názvem #CyberScams.

KONTAKTY

Korespondenční adresa

Finanční analytický úřad
P.O. BOX 675
Jindřišská 14
111 21 Praha 1

Korespondenční adresa

Finanční analytický úřad
Washingtonova 1621/11
110 00 Praha 1

Úřední hodiny podatelny

Po - Čt 8:00 – 15:00
Pá 8:00 – 14:00

E-mail

fau@mfcz.cz

ID datové schránky

egi8zyh

Telefon

+420 257 044 501

IČO

05575389

DIČ

CZ05575389

URL

www.financnianalytickyyurad.cz

V ŘEČI ČÍSEL

„Každá lidská činnost se nakonec musí nějak projevit v číslech“³⁾

	2016	2017	2018
Počet přijatých oznámení o podezřelém obchodu	2948	3524	4028
Celkový počet podaných trestních oznámení	556	539	395
Počet podaných trestních oznámení se zajištěním finančních prostředků	402	377	268
Výše zajištěných finančních prostředků [mil. Kč]	3836	2146	7546
Počet postoupení na Generální finanční ředitelství	1419	1647	2230
Počet postoupení na Generální ředitelství cel	64	106	132
Počet dotazů ze zahraničí	275	384	404
Počet dotazů do zahraničí	297	277	232
Počet spontánních informací ze zahraničí	133	217	230
Počet spontánních informací do zahraničí	469	800	641
Počet kontrolních nákupů	32	26	12
Počet správních řízení zahájených v souvislosti s kontrolními nákupy	4	11	4
Počet kontrol provedených podle AML zákona	55	48	33
Počet kontrol systémů vnitřních zásad	42	251	92
Počet správních řízení o porušení AML zákona	18	16	15
Počet pokut uložených pro porušení AML zákona	16	14	13
Výše pokut pro porušení AML zákona [mil. Kč]	2,385	2,490*	2,114
Počet oznámení o převodu finančních prostředků z/do Íránu	11**	-	-
Počet žádostí o povolení převodů finančních prostředků z/do Íránu	17**	-	-
Počet řízení o porušení mezinárodních sankcí	0	0	0
Počet uložených pokut za porušení mezinárodních sankcí	0	0	0
Počet řízení o výjimkách z mezinárodních sankcí	8	4	4
Počet udělených výjimek z mezinárodních sankcí	5	4	2

* částka za pokuty na příjmovém účtu Úřadu v daném roce

** opatření zrušeno 15. ledna 2016

3) Tomáš Baťa, československý továrník (1876 - 1932)

Název publikace: Finanční analytický úřad, Výroční zpráva 2018

Autor: kolektiv FAÚ

Vydavatel: FAÚ

Grafický design: FAÚ

Vydání: první

Počet stran: 35

Vydáno: 4/2019

Neprodejné

© Finanční analytický úřad

ISBN 978-80-907191-2-5 (print)

ISBN 978-80-907191-3-2 (on-line)

Finanční analytický úřad

Praha

2019